

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.010.01.2016
P/16/023

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/023 – Rozwój sportu osób niepełnosprawnych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontroler	Marek Skrzypecki, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LWR/24/2016 z dnia 1 czerwca 2016 r. i nr LWR/37/2016 z dnia 4 lipca 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-1a)
Jednostka kontrolowana	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie, ul. Słowiańska 13, 67-200 Głogów (dalej: PCPR)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krystyna Piasecka – Olejniczak, Dyrektor PCPR od dnia 7 kwietnia 1999 r. (dalej: Dyrektor PCPR) (dowód: akta kontroli str. 2, 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że PCPR prawidłowo zorganizowało realizację zadań powiatu głogowskiego w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez sport i rekreację.

Jednakże niewystarczające i zmniejszające się dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (dalej: PFRON) na realizację zadań z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (ze 120 tys. zł w 2014 r. do 110 tys. zł w 2015 r.) ograniczało możliwości realizacji zadań ściśle związanych ze sportem i rekreacją, co spowodowało obniżenie wydatków na ten cel z 50,7 tys. zł w 2014 r. do 36,5 tys. zł w 2015 r. (o 28,0%) i w konsekwencji zmniejszenie liczby podpisanych umów z beneficjentami odpowiednio z 17 do 14 (o 17,6%).

W Powiatowym Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych ujęto, w formie katalogu projektów, zadania do realizacji przez organizacje pozarządowe i inne jednostki w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. Niemniej z uwagi na fakt, iż zadania te miały charakter lokalny, nie uzgadniano działań z Ministrem Sportu i Turystyki lub administracją rządową, a jedynie z lokalnymi samorządami i ich jednostkami, organizacjami pozarządowymi, placówkami oświatowymi oraz wojewódzkim oddziałem PFRON.

PCPR zapewniło prawidłową realizację przedmiotowych zadań, ustalając zasady udzielania i rozliczania dofinansowania ze środków PFRON z zachowaniem wymogów ustalonych m.in. w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

*Niepełnosprawnych*² (dalej: *rozporządzenie w sprawie zadań powiatu finansowanych z PFRON*) oraz w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o *rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*³ (dalej: *ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej*).

Stwierdzona nieprawidłowość polegała na nierzetelnym rozliczeniu jednego zadania dofinansowanego z PFRON w odniesieniu do warunków ustalonych w umowie o dofinansowanie. NIK nie wnosi przy tym uwag do sposobu sprawowania kontroli nad wykorzystaniem środków z PFRON.

NIK pozytywnie ocenia efekty realizacji przez PCPR zadań powiatu głogowskiego w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez sport i rekreację, pomimo zmniejszającej się kwoty dofinansowania zadań z PFRON. Realizowane zadania przyczyniły się w latach 2013-2015 do rehabilitacji społecznej poprzez zwiększenie dostępu i uczestnictwa 2.900 osób niepełnosprawnych w sporcie i rekreacji. Zmniejszenie w 2015 r. liczby uczestników imprez związanych ze sportem i rekreacją, w porównaniu do 2013 r. i 2014 r., odpowiednio z 1.122 i 1045 do 733 osób (o 34,7% i 29,9%), w tym udziału dzieci i młodzieży odpowiednio z 210 i 245 do 145 osób (o 31,0% i 40,8%), wynikało z przeznaczenia niższych środków na dofinansowanie imprez. Organizatorzy tych zadań osiągnęli zaplanowane efekty rzeczowe przygotowanych imprez w zakresie liczby uczestniczących osób niepełnosprawnych. Najważniejszymi efektami działań były m.in.: (a) masowy udział w rehabilitacji ruchowej, zawodach sportowych, wyjazdach rekreacyjno-sportowych, imprezach rekreacyjnych⁴; (b) przełamywanie barier psychicznych, intelektualnych i fizycznych przez osoby z dysfunkcją wzroku; (c) wyrabianie umiejętności orientacji przestrzennej, przełamania barier lęku oraz umiejętności kształtowania się w społeczeństwie przez niedowidzących; (d) promocja form aktywności fizycznej.

Także pozytywnie oceniono działania PCPR, stanowiące przykłady dobrych praktyk, takie jak: comiesięczne umieszczanie na stronie internetowej harmonogramu imprez dla poprawy integracji niepełnosprawnych, zakupienie i udostępnienie organizatorom baneru promocyjnego, zawarcie w 2015 r. porozumienia w zakresie partnerstwa publiczno-społecznego z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, promowanie działalności lokalnego klubu sportowego, czego efektem były ogólnopolskie sukcesy sportowe.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja zadań rehabilitacji osób niepełnosprawnych poprzez sport i rekreację

Organizacja rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez sport i rekreację

1. Na podstawie zapisów Statutu⁵ przypisano PCPR realizację zadań powiatu, związanych z rehabilitacją społeczną osób niepełnosprawnych w zakresie ustalonym *ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej*. Zgodnie z regulaminem organizacyjnym PCPR⁶ w strukturze organizacyjnej PCPR funkcjonował

Opis stanu faktycznego

² Dz. U. z 2015 r., poz. 926.

³ Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.

⁴ W 2013 r. zorganizowano 11 imprez (61,1%), w których wzięło udział od 50 do ponad 200 uczestników - osób niepełnosprawnych, w 2014 r. zorganizowano 10 takich imprez (58,8%), a w 2015 r. 7 takich imprez (50,0%).

⁵ Nadany uchwałą Rady Powiatu Głogowskiego Nr VI/43/2015 z dnia 25 maja 2015 r. oraz Nr XXXVII/275/2014 z dnia 14 marca 2014 r.

⁶ Regulamin Organizacyjny PCPR uchwalony uchwałą nr 23/2016 r. Zarządu Powiatu Głogowskiego.

dwuosobowy „Zespół do spraw osób niepełnosprawnych”, do którego zadań należały w szczególności: realizacja zadań finansowanych ze środków PFRON w zakresie rehabilitacji społecznej; udzielanie informacji odnośnie zadań realizowanych z udziałem środków PFRON; przyjmowanie, wydawanie i ewidencjonowanie wniosków o dofinansowanie; sporządzanie decyzji o wysokości dofinansowania ze środków PFRON opracowywanie i sporządzanie umów cywilnoprawnych na realizację zadań finansowanych ze środków PFRON; sporządzanie kwartalnych i rocznych sprawozdań z wykorzystania środków PFRON.

W badanym okresie Rada Powiatu Głogowskiego w podejmowanych uchwałach określiła zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. Określono m.in., że PCPR będzie realizowało zadania w zakresie dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych przewidziane art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. b ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej.

(dowód: akta kontroli str. 4-8, 9-23)

Dyrektor PCPR kolejnymi zarządzeniami ustaliła w latach 2013-2016 (I kw.) zasady udzielania osobom niepełnosprawnym dofinansowania ze środków PFRON oraz obowiązujące wzory wniosków o dofinansowanie, wprowadziła także „Regulamin przyznawania dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych” (dalej: *Regulamin dofinansowania*), zachowując przy ich opracowaniu obowiązujące wymogi prawne, w tym wynikające z *rozporządzenia w sprawie zadań powiatu finansowanych z PFRON*.

W *Regulaminie dofinansowania* z 2013 r.⁷ przedstawiono podstawy prawne przyznawania dofinansowania ww. zadań, zakres pomocy - dofinansowanie do 60% kosztów przedsięwzięcia. Określono także odbiorców tej pomocy, tj. osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej spełniające łącznie następujące warunki: a) prowadzą działalność statutową na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku, b) udokumentują zapewnienie odpowiednich do osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych realizacji zadania, c) wykażą posiadanie środków finansowych własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON. W ww. regulaminie określono także wymagane dokumenty, które ww. odbiorcy powinni złożyć w PCPR aby ubiegać się o pomoc oraz ustalono tryb składania i rozpatrywania wniosku o dofinansowanie z PFRON: a) kompletny wniosek, wypełniony na aktualnie obowiązujących drukach, należało składać do dnia 30 listopada roku poprzedzającego rok realizacji zadania, b) przesłankami do rozpatrywania wniosków były: prawidłowość i rzetelność wypełnienia wniosku, prowadzenie działalności statutowej na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku, c) wnioski rozpatrywane były po uchwaleniu przez Radę Powiatu Głogowskiego rocznego podziału środków PFRON, d) wniosek rozpatrywany był przez Komisję ds. Rozpatrywania Wniosków ze Środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w terminie 30 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku z zastosowaniem ustalonych kryteriów opartych na systemie punktowym⁸, oceny dokonywano na ustalonym formularzu

⁷ Regulamin wprowadzono Zarządzeniem Nr 10/2013 z dnia 26 lutego 2013 r.

⁸ System punktacji: pełna dokumentacja: 5 pkt; wygórowana kwota: 1-5 pkt (im wyższa kwota tym mniej punktów); udział środków zewnętrznych: 1-5 pkt (im wyższe środki zewnętrzne tym więcej punktów); liczba uczestników: 1-5 pkt (im większa liczba uczestników tym więcej punktów); dobre praktyki: 1-5 pkt (wg uznania); różnorodne dysfunkcje: 1-5 pkt (im większa różnorodność dysfunkcji tym więcej punktów); cykliczność: 1-5 pkt; aktywizacja społeczna osób: 1-5 pkt; współpraca z innymi podmiotami: 1-5 pkt; udział wolontariuszy: 1-5 pkt; promocja 1-5 pkt; warunki techniczne zadania: 1-5 pkt.

Karta Oceny Formalnej i Merytorycznej Wniosku, e) w przypadku uchybień we wniosku, w terminie 10 dni od dnia złożenia wniosku informowano podmiot, który złożył wniosek, o występujących we wniosku uchybieniach, które powinny zostać usunięte w terminie 30 dni, nieusunięcie ich w wyznaczonym terminie powodowało pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia, f) w terminie 10 dni od dnia rozpatrzenia wniosku informowano wnioskodawcę o sposobie rozpatrzenia kompletnego wniosku - w przypadku decyzji pozytywnej podawano kwotę przyznanego dofinansowania ze środków PFRON, kwotę udziału własnego oraz termin podpisania umowy, w przypadku decyzji negatywnej odmowa zawierała uzasadnienie.

W 2015 r. w *Regulaminie dofinansowania*⁹ zmieniono kryteria oceny wniosku, tj. zwiększono i uszczegółowiono zakres kryteriów oceny (wzrost z max. 60 pkt do 80 pkt) dzieląc kryteria oceny na część formalną i merytoryczną. Wprowadzono nową *Kartę Oceny Formalnej i Merytorycznej Wniosku*. Ponadto określono preferencje dla projektów realizowanych na obszarach wiejskich (udział osób niepełnosprawnych w projektach zamieszkujących na obszarach wiejskich stanowił wartość dodaną projektu), ustalając wyższą punktację z tego tytułu. Dodatkowo w *Regulaminie dofinansowania* opracowano procedury postępowania, a także wzory wniosków o dofinansowanie, rozliczeń kosztów, umów zawieranych z PCPR. W 2016 r. zasady dofinansowania nie uległy zmianie¹⁰.

Dyrektor PCPR w latach 2014-2016 (I kw.) powołała stałą komisję do spraw rozpatrywania wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON w dwuosobowym składzie: Dyrektor PCPR oraz Inspektor ds. Osób Niepełnosprawnych.

Dofinansowanie następowało na podstawie umowy o dofinansowanie zawartej pomiędzy podmiotem, a powiatem głogowskim reprezentowanym przez Dyrektora PCPR.

(dowód: akta kontroli str.153-205)

2. Rada Powiatu Głogowskiego na podstawie uchwały Nr XXIII/209/2004 z dnia 28 października 2004 r. przyjęła Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych (dalej: Powiatowy Program), który obowiązywał również w latach objętych kontrolą (2013-2016 I kw.). Według wykazu zawartego w Powiatowym Programie przy opracowaniu współpracowano z 32 podmiotami, w tym z sześcioma gminami i ośrodkami pomocy społecznej, siedmioma stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi, czterema domami pomocy społecznej różnych typów, Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Głogowie, placówkami oświatowymi (dwie szkoły podstawowe, gimnazjum integracyjne, dwa przedszkola integracyjne, zespół szkół z oddziałami integracyjnymi), Caritas, PCK, Powiatowym Urzędem Pracy w Głogowie, Zakładem Opieki Zdrowotnej w Głogowie, powiatową radą ds. osób niepełnosprawnych, Oddziałem PFRON we Wrocławiu. Przy opracowaniu ww. Powiatowego Programu, PCPR nie współpracowało z innymi organizacjami rządowymi.

(dowód: akta kontroli str. 206-240, 283-291)

3. W Powiatowym Programie obowiązującym w latach 2013-2016 (I kw.) ujęto realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych w sposób ogólny, tj. ustalono, że PCPR jest koordynatorem tej części zadań

⁹ Zarządzenie Dyrektora PCPR Nr 08/2015 z dnia 2 marca 2015 r. w sprawie ustalenia zasad udzielania osobom niepełnosprawnym dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz obowiązujących wzorów wniosków.

¹⁰ Zarządzenie Dyrektora PCPR Nr 07/2016 z dnia 1 marca 2016 r. w sprawie ustalenia zasad udzielania osobom niepełnosprawnym dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz obowiązujących wzorów wniosków.

i współpracuje z ośrodkami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi, powiatowym zespołem orzekania o niepełnosprawności, komisjami rad gmin i powiatu (pomocy społecznej i zdrowia), poradniami specjalistycznymi, przedstawicielami ZHP oraz szkołami i przedszkolami. Przeprowadzono także analizę SWOT, tj. wskazano słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia tkwiące w otoczeniu. W zakresie „Mocnych Stron” przedstawiono m.in. doświadczenie organizacji pozarządowych i instytucji w organizacji czasu wolnego, imprez kulturalnych, integracyjnych, sportowych dla osób niepełnosprawnych. Za „Słabą Stronę” uznano brak kompleksowej diagnozy potrzeb w obszarze pomocy osobom niepełnosprawnym, która umożliwiłaby ustalenie priorytetów dla całego środowiska (bez względu na obszar działania i rodzaj niepełnosprawności). Wyznaczono także Cel Główny – przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych – oraz Cele Strategiczne – diagnozowanie środowiska osób niepełnosprawnych; wspieranie osób niepełnosprawnych poprzez różnorodne formy pomocy; podnoszenie kwalifikacji i aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych; rozwój infrastruktury socjalnej. W Powiatowym Programie ustalono, że przy niewystarczającym budżecie środków PFRON należy w pierwszej kolejności przeznaczyć środki na podstawowe potrzeby osób z niepełnosprawnościami umożliwiające im w dalszej perspektywie „wyjście z domu” i udział w aktywności sportowej, tj. likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się oraz sprzęt rehabilitacyjny i ortopedyczny.

Integralną częścią Powiatowego Programu był wykaz/katalog zadań realizowanych w ramach tego dokumentu, aktualizowany corocznie poprzez uchwały Rady Powiatu Głogowskiego w sprawie zmiany i aktualizacji Powiatowego Programu. W odniesieniu do zadań związanych z rozwojem sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych ujęto realizację sześciu zadań, tj.: „Cisi Pracownicy Krzyża” – utworzenie centrum sportowo-rehabilitacyjno-rekreacyjnego dla osób niepełnosprawnych przy Domu Uzdrawienia Chorych (Projekt nr 4.1.); „Dolnośląski Związek Inwalidów Narządu Ruchu Koło w Głogowie” – tworzenie Centrum Integracji Społecznej; rozwój działań pomocowych m.in. w zakresie dostępu do kultury, sportu i rekreacji (Projekt nr 2.1.); „Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów” – program działań na rzecz starszych osób niepełnosprawnych w zakresie organizacji czasu wolnego (działalność sportowa, rekreacyjna, kulturalna - Projekt nr 2.6.); Polski Związek Niewidomych” – rehabilitacja, integracja, porady – z aktywizowanie niepełnosprawnych osób niedowidzących i niewidomych poprzez sport, rekreację, kulturę (Projekt nr 2.7.); PCPR – utworzenie klubu środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin – aktywizacja tej grupy niepełnosprawnych osób i ich rodzin m.in. poprzez integracyjne zajęcia sportowe (Projekt nr 2.12.); Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Głogowie” – powołanie Centrum Edukacyjnego – zwiększenie dostępności uczniów niepełnosprawnych do zajęć sportowych i kulturalnych w celu integracji (Projekt nr 3.2.).

(dowód: akta kontroli str. 126-128, 206-240)

4. W okresie objętym kontrolą, PCPR realizował zadania dofinansowywane ze środków PFRON w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych na podstawie art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. b *ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej*.

W okresie objętym kontrolą PCPR w celu realizacji zadań z zakresu sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych finansowanych z PFRON zawarł: w 2013 r. - 18 umów na łączną wartość 52 500 zł, w 2014 r. - 17 umów na kwotę 50 700 zł, w 2015 r. - 14 umów na łączną kwotę 36 500 zł.

(dowód: akta kontroli str.137)

Na podstawie złożonych w latach 2012-2016 (I kw.) wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON zadań powiatu z zakresu sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych stwierdzono, że na 2013 r. organizacje pozarządowe i instytucje złożyły 53 wnioski na kwotę dofinansowania 232 936 zł. Zgodnie z postanowieniami Rady Powiatu Głogowskiego oraz wynikami analizy merytorycznej wniosków dokonanej przez PCPR podpisano 35 umów (66,1% wniosków złożonych) na łączną kwotę 104 205 zł (44,8% wnioskowanego dofinansowania).

Na rok 2014 organizacje i instytucje skierowały do PCPR 50 wniosków o dofinansowanie z PFRON na łączną kwotę 243 170 zł - podpisano 43 umowy (86,0% złożonych wniosków) z łącznym dofinansowaniem w kwocie 120 000 zł (49,3% wnioskowanego dofinansowania).

Na 2015 r. organizacje i instytucje skierowały do PCPR 41 wniosków z łącznym wnioskowanym dofinansowaniem w wysokości 183 315 zł. Pozytywnie zaopiniowano 39 wniosków (95,1%) i podpisano umowy na łączną kwotę dofinansowania z PFRON w wysokości 110 000 zł (60,0% wnioskowanego dofinansowania).

W 2016 r. (I kw.) do PCPR złożono łącznie 50 wniosków o dofinansowanie zadań z PFRON na kwotę 192 170 zł. PCPR pozytywnie rozpatrzyło 42 wnioski (57,2% złożonych wniosków) na kwotę 110 000 zł (84,0% wnioskowanego dofinansowania).

(dowód: akta kontroli str. 85)

Na podstawie analizy zawartych umów oraz rozliczeń finansowo-merytorycznych stwierdzono, że najczęściej dofinansowywano imprezy rekreacyjno-sportowe (40,8%), wyjazdy rekreacyjno-sportowe i sportowe (20,4%) oraz imprezy i zawody sportowe (16,3%). Pozostałe zadania odnosiły się m.in. do dofinansowania realizacji imprez rekreacyjnych, działalności klubu kibica, budowy trasy sportowo-turystycznej. Wszystkie imprezy organizowane w latach 2013-2016 (I kw.) z zakresu sportu, rekreacji osób niepełnosprawnych miały charakter lokalny, w związku z powyższym nie uzgadniano realizacji zadań np. z Ministrem Sportu i Turystyki lub administracją rządową. Uzgodnienia w zakresie realizacji zadań dotyczyły wojewódzkiego oddziału PFRON we Wrocławiu oraz przede wszystkim Gminy Miejskiej Głogów, która w powiązaniu ze środkami PFRON, udostępniała miejskie obiekty sportowe na realizację imprez o charakterze sportowym i rekreacyjnym dla osób niepełnosprawnych (np. Pływalnia Chrobry wraz z ofertą rehabilitacyjną, stadion miejski oraz boiska sportowe).

(dowód: akta kontroli str. 138-152, 283-291)

Rada Powiatu głogowskiego w badanym okresie nie dofinansowywała zadań z zakresu organizowania lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych, zleczanych fundacjom i organizacjom pozarządowym na podstawie art. 36 ust. 2 *ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej*. Według danych zawartych w sprawozdaniach kwartalnych z wykorzystania PFRON za lata 2013-2015 i I kwartał 2016 r., PCPR nie zlecał i nie organizował, na podstawie art. 36 ust. 2 *ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej*, zadań dotyczących wspierania m.in. szkoleń, kursów, warsztatów dla trenerów i instruktorów sportowych prowadzących zajęcia, treningi sportowe dla osób niepełnosprawnych, wydawnictw i pism dotyczących sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych.

Dyrektor PCPR odnośnie przyczyn nie korzystania z formy dofinansowania zadań z art. 36 ust. 2 *ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej* wyjaśniła, że ubieganie

się o dofinansowanie w ramach art. 35a jest korzystniejsze pod względem ekonomicznym, ponieważ ogłaszając konkurs w ramach art. 36 ust. 2 należałoby przeznaczyć wyższą kwotę, aby zadanie było atrakcyjne, natomiast w ramach jednego zadania dofinansowanego z art. 35a można zrealizować więcej działań. Ponadto, jak wynika ze składanych wniosków o dofinansowanie oraz z realizacji zadań, organizacje pozarządowe i inne jednostki występują o dofinansowanie zadań wynikających wprost z analizy potrzeb lokalnych stowarzyszeń i organizacji w zakresie planowanych przedsięwzięć na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Ponadto PCPR, ogłaszając ewentualny konkurs na realizację zadań z art. 36 ust. 2 *ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej* ponosiłby ryzyko, że żadna organizacja nie przystąpi do niego, ponieważ zadania konkursowe mogłyby nie wchodzić w zakres ich zainteresowania.

(dowód: akta kontroli str. 24-47, 126-128)

Zadania powiatu z zakresu sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych nie były współfinansowane ze środków budżetu powiatu głogowskiego lub z innych środków publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 4-47)

Realizacja zadań powiatu w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez sport i rekreację

1. W 2013 r. Rada Powiatu Głogowskiego wydała siedem uchwał ustalając podział środków finansowych PFRON na zadania powiatu finansowane ze środków PFRON. Pierwotnie Rada Powiatu Głogowskiego określiła środki finansowe na zadania z art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. b *ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej* w wysokości 120 000 zł, zaś kolejnymi uchwałami wysokość środków zmniejszono do kwoty 104 250 zł. W 2014 r. Rada Powiatu Głogowskiego określiła wysokość dofinansowania tych zadań na kwotę 120 000 zł, natomiast w 2015 r. oraz w 2016 r. – na kwotę 110 000 zł¹¹.

2. Prawidłowość przeprowadzenia postępowania na dofinansowanie zadań ze środków PFRON w zakresie sportu i rekreacji, w tym oceny wniosków o dofinansowanie, zawarcia umów o dofinansowanie oraz rozliczenia zadań, zbadano na podstawie dokumentacji 12 umów o dofinansowanie ze środków PFRON zawartych w latach 2013-2015¹².

Analiza wniosków i umów o dofinansowanie, w tym w odniesieniu do wymagań określonych w *rozporządzeniu w sprawie zadań powiatu finansowanych z PFRON* wykazała, że: (a) wnioski o dofinansowanie złożono do PCPR właściwego dla siedziby wnioskodawców (§ 10 ust. 1 pkt 2); (b) wnioskodawcy prowadzili działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku; (c) we wszystkich przypadkach udokumentowano zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania oraz posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON (§ 4 pkt 1-3); (d) wnioski zawierały wymagane dane identyfikacyjne (§ 11 ust. 5); (e) wnioski złożono w wymaganym

¹¹ W latach 2014-2016 (I kwartał) Rada Powiatu Głogowskiego nie zmniejszała wysokości dofinansowania zadań z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych z art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. b *ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej*.

¹² Po cztery umowy rocznie, o najwyższych kwotach dofinansowania, w tym: w 2013 r. – łączna kwota zbadanych umów – 20 000 tys. zł, 38,1% próba w odniesieniu do wartości wszystkich 18 umów na łączną kwotę 52 500 zł, w 2014 r. - łączna kwota zbadanych umów – 12 500 tys. zł, 24,7% próba w odniesieniu do wartości wszystkich 17 umów na łączną kwotę 50 700 zł, w 2015 r. - łączna kwota zbadanych umów – 16 400 tys. zł, 44,9% próba w odniesieniu do wartości wszystkich 14 umów na łączną kwotę 36 500 zł.

terminie do dnia 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadań (§ 12 ust. 1); (f) wnioski zostały zaopiniowane (ocena formalna i ocena merytoryczna, zgodnie z Kartą Oceny) w terminie do 10 dni przez pracownika PCPR, członka komisji ds. rozpatrywania wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON oraz zatwierdzone do dofinansowania w formie decyzji dyrektora PCPR, którą wysyłano do wnioskodawcy, informując go o wysokości przyznanego dofinansowania i terminie podpisania umowy; (g) w przypadku stwierdzonych braków we wnioskach, informowano wnioskodawców, wyznaczając im termin 30 dni na uzupełnienie; (h) wszystkie umowy o dofinansowanie zawarte zostały przez Dyrektora PCPR z upoważnienia Starosty Powiatu Głogowskiego oraz zawierały wszystkie elementy wymienione w § 14 ust. 2 ww. *rozporządzenia* (m.in. zobowiązanie do przedłożenia PCPR dokumentów rozliczeniowych, dowodu pokrycia udziału własnego w kosztach zadania oraz zestawienia dokumentów potwierdzających wydatkowanie środków PFRON). Dodatkowo, PCPR wprowadził do umów obowiązek umieszczania w widocznym miejscu informacji wizualnej o dofinansowaniu zadania ze środków PFRON wraz z wyeksponowaniem herbu powiatu głogowskiego oraz logo PCPR.

(dowód: akta kontroli str. 86-87)

Analiza rozliczenia 12 badanych zadań dofinansowywanych z PFRON¹³, w tym w odniesieniu do wymagań określonych w *rozporządzeniu w sprawie zadań powiatu finansowanych z PFRON* – wykazała, że: (a) środki z PFRON przekazano wnioskodawcom zgodnie z umową o dofinansowanie; (b) wysokość dofinansowania ze środków PFRON nie przekraczała dopuszczalnego poziomu 60% kosztów całkowitych przedsięwzięcia (§ 13 ust. 1); (c) z dofinansowania nie pokrywano kosztów realizacji zadania poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie (§ 9 ust. 4); (d) zadania zostały rozliczone zgodnie z umową o dofinansowanie: złożono sprawozdanie końcowe z wykonania zadania (merytoryczne, finansowe), zawierające m.in. liczbę osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowania, ocenę efektów dofinansowania, całkowity koszt realizacji zadania, kwotę środków PFRON wykorzystaną na realizację zadania, udział innych źródeł w finansowaniu (pokrycie udziału własnego w kosztach zadania).

3. W odniesieniu do wszystkich zadań z zakresu sportu i rekreacji realizowanych w badanym okresie w ramach rehabilitacji osób niepełnosprawnych z dofinansowaniem ze środków PFRON (18 umów w 2013 r., 17 w 2014 r. i 14 w 2015 r.) PCPR przeprowadził i udokumentował kontrole w zakresie realizacji tych zadań. W odniesieniu do każdego zadania dokonano analizy formalnej i merytorycznej sprawozdania z realizacji zadania, w stosunku do wybranych zadań dodatkowo przeprowadzano kontrole w trakcie realizacji zadania (tzw. wizyty monitorujące). W 2013 r. przeprowadzono wizyty monitorujące dla 10 zadań (58,9%), w 2014 r. dla 12 zadań (70,6%) i w 2015 r. dla ośmiu zadań (57,1%).

Analiza dokumentacji 12 badanych zadań potwierdziła przeprowadzenie wizyty monitorującej w pięciu przypadkach. W odniesieniu do tych kontroli pracownik PCPR sporządzał dokument pn. „Wizyta monitorująca realizację zadania dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych ze środków PFRON”, gdzie odnotowywano organizatora zdarzenia, nazwę imprezy, postanowienia zawartej umowy, miejsce realizacji zadania oraz jej termin. Ponadto pracownik PCPR kontrolujący przebieg imprezy, stwierdzał czy odbyła się zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie (m.in. czy termin był zgodny

---

¹³ Dokonana na podstawie umów o dofinansowanie, sprawozdań końcowych z wykonania zadań wraz z załącznikami (m.in. zestawienia faktur).

z harmonogramem, czy został wyeksponowany baner zawierający informację o finansowaniu zadania ze środków PFRON oraz herb powiatu głogowskiego i logo PCPR).

W odniesieniu do zadań, wobec których kontrolę ograniczono do weryfikacji sprawozdania z realizacji, sporządzano dokument pn. „Monitoring (na podstawie złożonego sprawozdania) z zadania dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych ze środków PFRON”.

PCPR poinformował beneficjentów dofinansowania, którzy złożyli prawidłowe i rzetelne sprawozdania finansowo-merytoryczne o pozytywnym przyjęciu złożonego sprawozdania, natomiast w przypadku sprawozdań, w których stwierdzono braki i uchybienia, wnioskował o złożenie sprawozdania zgodnego z zawartą umową.

(dowód: akta kontroli str. 88-89)

Ustalone
nieprawidłowości

PCPR przeprowadził niepełną weryfikację sprawozdania końcowego (merytorycznego oraz finansowo-rzeczowego) z wykonania zadania dofinansowanego na podstawie umowy nr SKTR/16/2015 z dnia 18 maja 2015 r. kwotą 2 000 zł, uznając, że zadanie zostało zrealizowane prawidłowo, z zachowaniem warunków umownych.

Stwierdzono, że beneficjent w sprawozdaniu nie podał terminów, w których odbyły się imprezy integracyjne, wyjazdy i zawody dofinansowane z PFRON, nie udokumentował sposobu rozdysponowania zakupionych w ramach rozliczanych środków bluz i koszulek oraz nie wykazał, że w widocznym miejscu została umieszczona tablica informująca o dofinansowaniu zadania przez powiat głogowski ze środków PFRON, z wyeksponowanym herbem powiatu głogowskiego oraz logo PCPR. Stanowiło to naruszenie zapisów § 7 ww. umowy o dofinansowanie zadania oraz wymogów określonych w sprawozdaniu merytorycznym, stanowiącym załącznik nr 2 do ww. umowy. Niezachowanie należytej staranności przy kontroli tego zadania potwierdza okoliczność, że nieprawidłowość ta nie została ujawniona przez PCPR, pomimo dodatkowej weryfikacji treści sprawozdania beneficjenta. W trakcie kontroli NIK beneficjent, na wniosek PCPR, przedłożył brakujące informacje do rozliczenia zadania. Analiza przeprowadzona w trakcie kontroli NIK potwierdziła realizację warunków umownych przez beneficjenta.

Dyrektor PCPR wyjaśniła, że nieprawidłowości w zakresie braku pełnego rozliczenia imprezy przez organizatora powstały w wyniku przeoczenia i braku wiedzy osób dokonujących rozliczenia.

W ocenie NIK nierzetelna weryfikacja sprawozdania końcowego z wykonania zadania wynikała z niedostatecznych mechanizmów kontrolnych w zakresie rozliczania zadań publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 90-125, 292-321)

Ocena częściowa

PCPR w latach 2013-2016 prawidłowo zorganizowało realizację zadań powiatu w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez sport i rekreację, ustalając zasady udzielania dofinansowania ze środków PFRON oraz ich rozliczania. W Powiatowym Programie ujęto, w formie katalogu projektów, zadania do realizacji przez organizacje pozarządowe i inne jednostki w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. Jednakże z uwagi na fakt, iż zadania te miały charakter lokalny, nie uzgadniano działań z Ministrem Sportu i Turystyki lub administracją rządową, a jedynie z lokalnymi samorządami i ich jednostkami, organizacjami pozarządowymi, placówkami oświatowymi oraz wojewódzkim oddziałem PFRON. PCPR rzetelnie przyjmowało, oceniało i weryfikowało wnioski organizacji pozarządowych i innych jednostek

o dofinansowanie zadań z PFRON oraz zawierało umowy na dofinansowanie, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami oraz wewnętrznymi regulacjami. Do sposobu sprawowania kontroli nad wykorzystaniem środków z PFRON uwag nie wniesiono.

Niewystarczające i zmniejszające się dofinansowanie ze środków PFRON na realizację zadań z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (ze 120 tys. zł w 2014 r. do 110 tys. zł w 2015 r.) ograniczało możliwości realizacji zadań ściśle związanych ze sportem i rekreacją, co spowodowało obniżenie wydatków na ten cel z 50,7 tys. zł w 2014 r. do 36,5 tys. zł w 2015 r. (spadek o 28,0%) i w konsekwencji zmniejszenie liczby podpisanych umów z beneficjentami odpowiednio z 17 do 14 (spadek o 17,6%). W przedmiocie rozliczania przez PCPR zadań dofinansowanych z PFRON stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nierzetelnym rozliczeniu jednego zadania w odniesieniu do warunków ustalonych w umowie.

2. Efekty realizacji zadań rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez sport i rekreację

Opis stanu
faktycznego

1. PCPR nie posiadał informacji na temat liczby osób niepełnosprawnych w poszczególnych latach 2013-2016 (I kw.) na terenie powiatu głogowskiego. Danych takich nie posiadał także Starosta Głogowski. Według danych pozyskanych przez PCPR w 2014 r.¹⁴ z Urzędu Statystycznego we Wrocławiu na podstawie spisu ludności przeprowadzonego w 2011 r. na terenie powiatu głogowskiego przebywało ogółem 10 389 osób niepełnosprawnych, w tym w wieku: od 0-14 lat – 461 osób, 15-24 lata – 348 osób, 25-34 lata – 578 osób, 35-44 lata – 676, 45-54 lata – 1 506, 55-64 lata – 3 166 oraz 65 lat i więcej – 3 654 osoby.

(dowód: akta kontroli str. 129-134, 135-136)

Dyrektor PCPR wskazała, że PCPR bazuje na danych pozyskanych z Głównego Urzędu Statystycznego. Pozyskanie obiektywnej liczby osób niepełnosprawnych, zamieszkujących powiat głogowski, nie jest możliwe ze względu na ewentualność posiadania przez jedną osobę orzeczeń wydanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, KRUS czy ZUS. Potrzeby merytoryczne i finansowe osób niepełnosprawnych w zakresie sportu i rekreacji identyfikowane są na podstawie złożonych wniosków (ściśle określona i szczegółowa ocena formalna i merytoryczna), liczby dofinansowanych wniosków, a także wypłaconych dofinansowań w latach poprzednich. Organizacje pozarządowe i inne jednostki zgłaszają PCPR swoje potrzeby poprzez ewaluowanie i monitorowanie Powiatowego Programu, gdzie mają możliwość wskazania swoich potrzeb, oczekiwań, posiadanych zasobów i mocnych stron.

(dowód: akta kontroli str. 283-291)

2. PCPR po zakończeniu roku każdorazowo dokonywało ogólnej analizy i pomiaru skuteczności zadań realizowanych w zakresie sportu i rekreacji. W analizie wykorzystania środków z PFRON za 2013 r. stwierdzono, że realizacja zadań stwarzała możliwości do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji i turystyce. Celem było kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających wzajemnej integracji. Osiągnięto planowane efekty, tj. zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego w grupie osób niepełnosprawnych i udział w imprezach planowanej liczby uczestników.

¹⁴ W dniu 24 maja 2016 r. PCPR ponownie zwrócił się do Urzędu Statystycznego we Wrocławiu o dane dotyczące liczby osób niepełnosprawnych na terenie powiatu głogowskiego, które niezbędne są do opracowania aktualizacji Powiatowego Programu na lata 2016-2020. Urząd Statystyczny ponownie stwierdził, że dysponuje danymi dotyczącymi 2011 r.

W sprawozdaniu z wykorzystania środków z PFRON za 2014 r. przedstawiono, iż dofinansowanie organizacji zadań stworzyło możliwości do aktywnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji i turystyce. Celem było kształtowanie w społeczeństwie postaw i zachowań sprzyjających wzajemnej integracji. Osiągnięto planowane efekty, tj. zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego w grupie osób niepełnosprawnych, przy jednoczesnym zwiększeniu liczby zorganizowanych przedsięwzięć niż w roku ubiegłym.

W sprawozdaniu z wykorzystania środków PFRON za 2015 r. w części dotyczącej dofinansowania sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych stwierdzono, że w związku ze zmniejszeniem się środków finansowych na realizację tego zadania, spadła liczba uczestników imprez. Jednakże różnorodność imprez dawała możliwości do aktywnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji i turystyce w celu integracji społeczeństwa z osobami niepełnosprawnymi. Osiągnięto planowane efekty, tj. kontynuowano proces zmniejszenia zjawiska wykluczenia społecznego w grupie osób niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli str. 241-282)

3. W 2013 r. kwota dofinansowania zadań powiatu z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, na podstawie art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. b ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej, wyniosła 104 250 zł, w tym finansowanie zadań z zakresu sportu i rekreacji wynosiło 52 500 zł. W 2013 r. podpisano 18 umów z organizacjami pozarządowymi na dofinansowanie zadań (przedsięwzięć), w których udział wzięły 1 122 osoby niepełnosprawne (10,8% z ogólnej liczby 10 389 niepełnosprawnych z terenu powiatu głogowskiego¹⁵), w tym 210 dzieci i młodzieży (26,0% spośród ogólnej liczby 809 niepełnosprawnych dzieci i młodzieży z terenu tego powiatu). Dofinansowano osiem imprez rekreacyjno-sportowych, sześć zawodów sportowych, trzy wyjazdy sportowe oraz jeden wyjazd rekreacyjno-sportowy.

W 2014 r. łączna kwota dofinansowania tych zadań powiatu głogowskiego wyniosła 120 000 zł, w tym finansowanie zadań z zakresu sportu i rekreacji wyniosło 50 700 zł. Podpisano łącznie 17 umów na organizację zadań (przedsięwzięć), w których udział wzięło 1 045 osób niepełnosprawnych (10,1% z ogólnej liczby 10 389 niepełnosprawnych z terenu powiatu głogowskiego), w tym 245 dzieci i młodzieży (30,3% spośród ogólnej liczby 809 niepełnosprawnych dzieci i młodzieży z terenu powiatu głogowskiego). Dofinansowano 10 imprez rekreacyjno-sportowych, cztery wyjazdy rekreacyjno-sportowe, jedno zadanie związane z budową trasy turystyczno-sportowej, jedno zawody sportowe, działalność jednego klubu kibica.

W 2015 r. łączna kwota dofinansowania zadań powiatu głogowskiego z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych wyniosła 110 000 zł, w tym finansowanie zadań z zakresu sportu i rekreacji wyniosło 36 500 zł. Podpisano 14 umów na organizację zadań (przedsięwzięć), w których udział wzięły 733 osoby niepełnosprawne (7,1% z ogólnej liczby 10 389 niepełnosprawnych z terenu powiatu głogowskiego), w tym 145 dzieci i młodzieży (17,9% spośród ogólnej liczby 809 niepełnosprawnych dzieci i młodzieży z terenu powiatu głogowskiego). Dofinansowano osiem imprez rekreacyjnych, dwa wyjazdy oraz dwie imprezy rekreacyjno-sportowe, jedno zawody sportowe, działalność jednego klubu kibica.

W 2015 r., w porównaniu do 2013 r. i 2014 r., odnotowano zmniejszenie liczby uczestników imprez związanych ze sportem i rekreacją osób niepełnosprawnych

¹⁵ We wszystkich porównaniach odniesiono się do dostępnych danych co do liczby niepełnosprawnych z 2011 r.

odpowiednio z 1 122 i 1 045 osób do 733 osób (spadek o 34,7% i 29,9%) w tym udział dzieci i młodzieży odpowiednio z 210 i 245 do 145 osób (spadek o 31,0% i 40,8%). Spadek wynikał ze zmniejszenia dofinansowania sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych w 2015 r., odpowiednio z 52,5 tys. zł i 50,7 tys. zł do 36,5 tys. zł (o 30,5% i 28,0%).

Wszystkie imprezy organizowane w latach 2013-2016 (I kw.) z zakresu sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych miały charakter lokalny. Zadania z zakresu sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych nie były dofinansowywane z innych środków finansowych poza pozyskanymi z PFRON.

(dowód: akta kontroli str. 138-152)

W latach 2013-2015, zarówno we wnioskach o dofinansowanie, podpisanych umowach oraz rozliczeniach finansowo-merytorycznych zrealizowanych zadań, planowane efekty rzeczowe określano w postaci liczby osób niepełnosprawnych biorących udział w dofinansowywanym zadaniu.

Sprawozdania finansowo-merytoryczne z realizacji tych zadań potwierdzały w każdym przypadku udział wymaganej we wniosku o dofinansowanie liczby osób niepełnosprawnych (minimum 19 osób), co potwierdzano listami obecności tych osób oraz ich podpisami.

Efekty realizowanych zadań zostały osiągnięte. W sprawozdaniach finansowo-merytorycznych organizatorzy imprez wskazywali efekty w formie opisowej, podając m.in. że: (a) zrealizowane zawody sportowe były bodźcem do szczególnej aktywności fizycznej oraz zwieńczeniem całorocznej rehabilitacji; (b) aktywne uczestnictwo w zawodach sportowych oraz różnorodne konkurencje umożliwiły start w zawodach osobom o bardzo różnym stopniu i rodzaju niepełnosprawności; (c) udział w zawodach sportowych pozwolił niepełnosprawnym z dysfunkcją wzroku uwierzyć we własne siły i możliwości życiowe oraz poczucie własnej wartości; (d) zabawy integracyjne były połączone z rehabilitacją ruchową; (e) osoby niepełnosprawne z dysfunkcją wzroku miały możliwość przełamania barier psychicznych, intelektualnych i fizycznych, a niedowidzący mieli możliwość wyrabiania umiejętności orientacji przestrzennej, przełamania barier lęku oraz umiejętności kształtowania się w społeczeństwie.

(dowód: akta kontroli str.138-152)

4. Przykładem dobrej praktyki i promowania rehabilitacji osób niepełnosprawnych, m.in. poprzez sport i rekreację, sprzyjającej ich integracji w społeczności lokalnej, było comiesięczne umieszczanie harmonogramu imprez z zakresu sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych (dofinansowanych ze środków PFRON) na stronie internetowej PCPR.

Innym przykładem dobrej praktyki w realizacji zadań z zakresu sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych było zakupienie jednego baneru promocyjnego, z wymaganymi informacjami, wykorzystywanego wielokrotnie w ramach podpisywanych umów na realizację zadań, co ograniczało koszty oraz gwarantowało właściwe wykonanie tych zadań.

Ponadto, w celu zapewnienia udziału i wsparcia w organizowaniu zadań związanych m.in. z rehabilitacją osób niepełnosprawnych, w dniu 28 października 2015 r. PCPR zawarło porozumienie w formie partnerstwa publiczno-społecznego z dziewięcioma organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. W ramach ww. porozumienia określono zasady współpracy na rzecz rozwoju i upowszechniania pomocy społecznej oraz działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej, ochrony zdrowia osób niepełnosprawnych i seniorów, ich

rodzin i opiekunów na terenie powiatu głogowskiego oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu tych osób. Porozumienie to otwiera możliwość wspólnego pozyskiwania środków zewnętrznych przez partnerów. Dzięki tej współpracy partnerzy wykazali szereg inicjatyw, organizując m.in. marsze integracyjne, sondy uliczne, konferencje, prelekcje, akcje likwidacji barier architektonicznych. Innym pozytywnym przykładem wspierania rehabilitacji osób niepełnosprawnych poprzez zwiększenie dostępu i uczestnictwa w sporcie i rekreacji było dofinansowanie działalności organizacji Cichych Pracowników Krzyża w Głogowie. W ramach prowadzonego przez tę organizację od 2012 r. Integracyjnego Klubu Osób Niepełnosprawnych IKSON realizowano zajęcia sportowe „Ćwicz ciało i umysł”, które obejmowały dyscypliny sportu: boccia, tenis stołowy i mini golf oraz uzyskano wymierne efekty sportowe (w 2013 r. w boccia osiągnięto m.in. drugie miejsce na Ogólnopolskich Mistrzostwach oraz siódme miejsce w Międzynarodowych Mistrzostwach Polski w rozgrywkach drużynowych, a w 2014 r. i 2015 r. reprezentantka klubu zdobyła indywidualne mistrzostwo Polski).

Pozytywnym przykładem w zakresie aktywności fizycznej osób niepełnosprawnych był ich masowy udział w imprezach sportowych i rekreacyjnych, tj. piknikach sportowo-rekreacyjnych, organizowanych w latach 2014-2015¹⁶ przez Stowarzyszenie (...) w Głogowie, w których każdorazowo wzięło udział ponad 200 osób niepełnosprawnych, w tym ponad 120 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

(dowód: akta kontroli str. 138-152, 283-291)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia efekty realizacji przez PCPR zadań powiatu w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez sport i rekreację. Organizatorzy zadań osiągnęli zaplanowane efekty rzeczowe imprez w zakresie liczby uczestniczących osób niepełnosprawnych (minimum 19 osób). Zmniejszenie w 2015 r. liczby uczestników imprez związanych ze sportem i rekreacją osób niepełnosprawnych, w porównaniu do 2013 r. i 2014 r., odpowiednio z 1.122 i 1045 osób do 733 osób (spadek o 34,7% i 29,9%), w tym udziału dzieci i młodzieży z 210 i 245 osób do 145 osób (spadek o 31,0% i 40,8%), wynikało z przeznaczenia niższych środków finansowych na dofinansowanie imprez, bo odpowiednio z 52,5 tys. zł i 50,7 tys. zł do 36,5 tys. zł. Najważniejszymi efektami działań były m.in.: masowy udział osób niepełnosprawnych w rehabilitacji ruchowej, zawodach sportowych, wyjazdach rekreacyjno-sportowych, imprezach rekreacyjnych; przełamywanie barier psychicznych, intelektualnych i fizycznych przez osoby z dysfunkcją wzroku; wyrabianie umiejętności orientacji przestrzennej, przełamania barier lęku oraz umiejętności kształtowania się w społeczeństwie przez niedowidzących; promocja form aktywności fizycznej.

NIK pozytywnie ocenia działania PCPR, stanowiące przykłady dobrych praktyk, takie jak: comiesięczne umieszczanie na stronie internetowej harmonogramu imprez dla poprawy integracji, zakupienie i udostępnienie organizatorom baneru promocyjnego, zawarcie porozumienia w zakresie partnerstwa publiczno-społecznego z dziewięcioma organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, promowanie działalności klubu sportowego w Głogowie, czego efektem były ogólnopolskie sukcesy sportowe.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r.*

¹⁶ Imprezy zorganizowano w dniach: 5, 14 i 19 czerwca 2015 r.

o *Najwyższej Izbie Kontroli*¹⁷, wnosi o zapewnienie rzetelnej weryfikacji sprawozdań finansowo-merytorycznych w zakresie potwierdzenia realizacji wszystkich wymogów ustalonych w umowach o dofinansowanie zadań.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK* proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, dnia   lipca 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

Dyrektor

Kontroler:
Marek Skrzypecki
Doradca ekonomiczny

.....
podpis

.....
podpis

¹⁷ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096 oraz z 2016 r., poz. 677.